

Załącznik Nr 1

do zalecenia

OA-OR.110.3.54.2024

Śląskiego Kuratora Oświaty

z dnia 23 kwietnia 2024 r.

Procedura przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, postępowania ze zgłoszeniami anonimowymi oraz podejmowania działań następczych w Kuratorium Oświaty w Katowicach

Podstawa prawna:

art. 33 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928).

I. Cel procedury

1. Procedura określa tryb zgłaszania przez Sygnalistów informacji o naruszeniu prawa.
2. System przyjmowania zgłoszeń umożliwia zgłaszanie naruszeń prawa za pośrednictwem specjalnego kanału, w sposób zapewniający rzetelne i niezależne rozpoznanie zgłoszenia oraz w sposób zapewniający ochronę Sygnalisty przed działaniami o charakterze odwetowym, represyjnym, dyskryminacyjnym lub innym rodzajem niesprawiedliwego traktowania w związku z dokonaniem zgłoszeniem.
3. Procedura jest realizacją zapisów ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928).

II. Definicje użyte w *Procedurze*

1. Ilekroć w *Procedurze* użyto określenia:
 - 1) **Informacja o naruszeniu prawa** - należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym *Sygnalista* uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym *Sygnalista* utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa.
 - 2) **Działanie następcze** - należy przez to rozumieć postępowanie prowadzone w związku ze złożonym zgłoszeniem.
 - 3) **Informacja zwrotna** - należy przez to rozumieć przekazaną *Sygnaliście* informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań.
 - 4) **Działania odwetowe** - należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa *sygnalisty* lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę *sygnaliście*, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko *sygnaliście*.
 - 5) **Sygnalista** osoba fizyczna, która zgłasza informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą w podmiocie prawnym, którego zgłoszenie dotyczy.

6) **Osoba, której dotyczy zgłoszenie** - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana.

7) **zgłoszenie zewnętrzne** - należy przez to rozumieć pisemne przekazanie informacji o naruszeniu prawa; dokonane za pośrednictwem przeznaczonego do tego kanału komunikacji do organu publicznego.

III. Sposób przekazywania zgłoszeń

1. Zgłoszenie może być dokonane tylko za pomocą zgłoszenia pisemnego, przesłanego na adres: „ZEWNĘTRZNE zgłoszenie naruszenia” skrytka pocztowa nr 395, Plac Oddziałów Młodzieży Powstańczej 6, 40-900 Katowice.

2. Zgłoszenie naruszenia przepisów dokonane w inny sposób niż w ust. 1, nie będzie procedowane w trybie ustawy o ochronie sygnalistów.

3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust.1, przekazane drogą pocztową jest wyłączone z obowiązującego w Kuratorium Oświaty w Katowicach obiegu dokumentów. Osoby uprawnione do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, dokonywania wstępnej weryfikacji, podejmowania działań następczych oraz związanych z tym przetwarzaniem danych osobowych prowadzą rejestr zgłoszeń.

4. Zgłoszenie może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze. Zakazuje się świadomego składania fałszywych zgłoszeń. Osoba dokonująca zgłoszenia wiedząc, że do naruszenia nie doszło (tzw. zgłoszenie w złej wierze) podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

IV. Treść zgłoszenia

1. Pisemne zgłoszenie zewnętrzne przekazane za pośrednictwem sposobu komunikacji wskazanym w pkt. III ust.1 Procedury powinno zawierać:

- a) szczegółowy opis zgłaszanego naruszenia prawa, w tym kiedy, gdzie, w jaki sposób doszło do naruszenia prawa,
- b) wskazanie osoby, która dokonała lub zamierza dokonać naruszenia prawa,
- c) dowody na poparcie zgłoszenia (jeśli są dostępne),
- d) dane umożliwiające kontakt, w celu udzielenia *Sygnaliści* informacji zwrotnej w związku z dokonaniem zgłoszeniem, a także w celu uzyskania informacji o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego wszczętego w związku z dokonaniem zgłoszeniem (*Przykład nr 1 – Formularz zgłoszenia nieprawidłowości*).

2. *Sygnalista* nie może przekazać zgłoszenia anonimowo. Zgłoszenia anonimowe nie są przyjmowane.

V. Obowiązki osób przyjmujących zgłoszenia oraz prowadzących działania następcze

1. Pracodawca wskazuje spośród pracowników Kuratorium Oświaty w Katowicach wewnętrzną jednostkę organizacyjną upoważnioną do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, dokonywania wstępnej weryfikacji, podejmowania działań następczych oraz związanych z tym przetwarzaniem danych osobowych (zwana dalej wewnętrzną jednostką organizacyjną), tj. 2 pracowników Zespołu Kontroli Wewnętrznej, Skarg, Wniosków i Petycji oraz pracownika Zespołu Informatyzacji i Nowoczesnych Technologii w Edukacji.

2. Pracodawca udziela pisemnych upoważnień wewnętrznej jednostce organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 – (*Przykład nr 2 – Upoważnienie do czynności związanych z przyjmowaniem zgłoszeń*,

weryfikacją zgłoszeń, podejmowaniem działań następczych oraz prowadzeniem rejestru na zasadach i w trybie określonym w/w przepisami oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami).

Wskazana wewnętrzna jednostka organizacyjna jest obowiązana do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskała w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń zewnętrznych, oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.

3. W przypadku, gdy zgłoszenie zewnętrzne zostanie przyjęte przez nieupoważnionego pracownika, pracownik ten jest zobowiązany do niezwłocznego przekazania zgłoszenia wewnętrznej jednostce organizacyjnej w Kuratorium Oświaty w Katowicach bez wprowadzania zmian w tym zgłoszeniu.

VI. Prawa i ochrona zgłaszających oraz osób zaangażowanych

1. Zgłoszenia może dokonać każda osoba fizyczna, która uzyskała informację o naruszeniu prawa w podmiocie prawnym w kontekście związanym z pracą, w obszarach podlegających kompetencji Kuratora.
2. *Sygnalista* podlega ochronie określonej w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów, od chwili dokonania zgłoszenia.
3. Ochrona *Sygnalistów* jest zapewniona poprzez:
 - 1) ochronę tożsamości, chyba, że organ otrzyma od *Sygnalisty* wyraźną zgodę na ujawnienie danych;
 - 2) jeżeli zgłoszenie dotyczy innych osób, organ zapewni także ochronę poufności ich tożsamości;
 - 3) udział w procesie rozpatrywania zgłoszenia wewnętrznej jednostki organizacyjnej;
 - 4) zapewnienie, że dostęp do danych *Sygnalisty* oraz dokumentacji związanej ze zgłoszeniem, będą miały tylko uprawnione osoby, które zostały przeszkolone w zakresie zapewnienia ochrony *Sygnalistów*;
 - 5) ochronę przed działaniami odwetowymi, w tym groźbami przed takimi działaniami, w związku z dokonanym zgłoszeniem.
4. Na żądanie *Sygnalisty* organ wyda w terminie miesiąca od jego otrzymania zaświadczenie potwierdzające, że *Sygnalista* podlega ochronie przed działaniami odwetowymi przewidzianej w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (*Przykład nr 3 – Zaświadczenie potwierdzające, że Sygnalista podlega ochronie przed działaniami odwetowymi*).

VII. Naruszenia prawa, które podlegają zgłoszeniu

1. Przedmiotem zgłoszenia mogą być **naruszenia prawa**, przez co rozumie się działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa zawarte w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928) dotyczącej:
 - 1) korupcji;
 - 2) zamówień publicznych;
 - 3) usług, produktów i rynków finansowych;
 - 4) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
 - 6) bezpieczeństwa transportu;
 - 7) ochrony środowiska;
 - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
 - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz;
 - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
 - 11) zdrowia publicznego;
 - 12) ochrony konsumentów;

- 13) ochrony prywatności i danych osobowych;
 - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
 - 15) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
 - 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
 - 17) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela - występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1-16.
2. Zgłoszenie może dotyczyć uzasadnionego podejrzenia dotyczącego zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie.

VIII. Sposób postępowania z otrzymanymi zgłoszeniami

1. Zgłoszenia naruszeń prawa będą przyjmowane i weryfikowane przez upoważnionych pracowników organu w zakresie wiarygodności zgłoszenia oraz jego odpowiedzialności za rozpatrzenie zgłoszenia i przeprowadzenia działań następczych (*Przykład nr 4 - pismo do zgłaszającego naruszenia*).
2. Jeżeli zgłoszenie zostanie uznane za uzasadnione i dotyczy naruszenia prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania Kuratorium Oświaty w Katowicach, Kuratorium podejmuje dalsze kroki w celu zbadania sprawy i naprawienia naruszenia prawa. Kuratorium potwierdzi przyjęcie zgłoszenia na podany adres kontaktowy. Informacje zostaną przekazane niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia, o ile organ nie otrzymał sprzeciwu na wysłanie potwierdzenia (*Przykład nr 5 - Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia*).
3. Informacji o przyjęciu zgłoszenia organ nie przekaze, jeżeli będzie miał uzasadnione podstawy sądzić, że takie działanie zagroziłoby ochronie poufności tożsamości *Sygnalisty*.
4. W przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania organu, organ przekaze je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach – nie później niż w terminie 30 dni, do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych.
5. Organ może nie podjąć działań następczych w przypadku, gdy w zgłoszeniu, dotyczącym sprawy będącej już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia lub zgłoszenia od innego *Sygnalisty*, nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszenia prawa w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem tego naruszenia. Organ poinformuje osobę dokonującą zgłoszenia o takim odstąpieniu. W razie kolejnego zgłoszenia – organ pozostawi je bez rozpoznania oraz informacji zwrotnej.
6. Wszystkie zgłoszenia odnotowuje się w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych (*Przykład nr 6 – Rejestr zgłoszeń zewnętrznych*).
7. Rejestr zgłoszeń zewnętrznych obejmuje:
 - a) numer zgłoszenia;
 - b) przedmiot naruszenia prawa;
 - c) dane osobowe sygnalisty niezbędne do jego identyfikacji;
 - d) dane osobowe osoby, której dotyczy zgłoszenie niezbędne do jego identyfikacji;
 - e) datę dokonania zgłoszenia/datę wpływu zgłoszenia;
 - f) imię i nazwisko osoby odbierającej zgłoszenie;
 - g) informację o podjętych działaniach następczych;
 - h) informację o wydaniu zaświadczenia, o którym mowa w pkt. VI, ust. 4 Procedury;
 - i) datę zakończenia sprawy;
 - j) informacje o niepodejmowaniu dalszych działań;

k) szacunkową szkodę majątkową jeżeli została stwierdzona oraz kwoty odzyskane w wyniku postępowań dotyczących naruszeń, które było przedmiotem zgłoszenia.

8. Wpisu zgłoszenia zewnętrznego do rejestru zgłoszeń zewnętrznych dokonuje wewnętrzna jednostka organizacyjna.

9. Kuratorium Oświaty może zwrócić się do *Sygnalisty*, na podany przez niego adres do kontaktu, o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje, jakie mogą być w jego posiadaniu. Jeżeli sygnalista sprzeciwia się przestaniu żądanych wyjaśnień lub dodatkowych informacji lub ich przesłanie może zagrozić ochronie poufności jego tożsamości, Kuratorium Oświaty odstępuje od żądania wyjaśnień lub dodatkowych informacji, jeżeli wstępna weryfikacja wskaże, że zgłoszenie nie dotyczy naruszenia prawa, organ poinformuje osobę dokonującą zgłoszenie o odstąpieniu od jego rozpatrywania oraz przyczynie odstąpienia.

10. Organ przekazuje *Sygnaliście* informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 3 miesiące od dnia przyjęcia zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia (*Przykład nr 7 – Pismo z informacją zwrotną*).

11. Organ poinformuje *Sygnalistę*, jeżeli odstąpi od podjęcia działań następczych podając uzasadnienie odstąpienia.

12. Organ poinformuje *Sygnalistę* o ostatecznym wyniku działań następczych realizowanych na skutek zgłoszenia.

IX. Informacje dodatkowe

1. Zgodnie z treścią art. 57 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928) świadome dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego w sytuacji gdy do naruszenia prawa nie doszło, podlega odpowiedzialności karnej przewidzianej w powyższym przepisie.

2. Procedura wchodzi w życie z dniem 25 grudnia 2024 r.

Dr hab. Tomasz Huc, prof. UŚ
Wicekurator Oświaty